

గంధం
యాజ్ఞానలక్ష్మణకర్మ
వివేకగోళక

చెల్లాయ్ "చంట" వచ్చిందే బాంబే నుండి. నెలరోజుల పాటు ట్రైనింగ్ కు వెళ్ళాడట వాళ్ళా యన-ముస్సోరి".

వచ్చిన నాటినుండి దాని సుపుత్రుడు 'బాబిగాడ్' కంటే గొడవ, బూట్ స్టాకింగ్స్ పోయా యట, 'కొనమని'.

'చంటకి' ఏదో షాపింగు వుందట. ఆ సాయంత్రం బయలు దేరాము - "కల్పనా" నూవరు మార్కెట్టుకు అబిడ్స్ లో ఈ మధ్యనే బివెన్ చేసారు. చాలా వెద్దది. కావలసినవి కొనుక్కున్నాక నూవర్ మార్కెట్టుంలా ఓసారి చూదామన్నట్లు అన్ని సెక్షన్లు తిరుగుతున్నాము.

"హార్మిలిన్ వేర్"ను పరిశీలిస్తున్న వ్యక్తి మీద నా చూపులు నిలిచిపోయాయి. పరిచయస్తురాలిలా అనిపించింది. కాని ఎవరో గుర్తురాలేదు. చూసిన కొద్ది ఆ ముఖం ఎక్కడో పరిచయం అయినదే అనే నమ్మకం కలుగుతోంది. ఆమె నన్ను నవ్వు ముఖంలో గ్రీట్ చేస్తున్నట్లు క్షణకాలం చూసి.. దగ్గర కొచ్చింది. "కులాసానా" వలుకరించాను. "ఆ" సంకయంగా చూస్తూ వుండిపోయింది. "మన పరిచయం..?" "అదే... ఎక్కడా" అని ఆలోచిస్తున్నాను.

"జ్ఞాపకం రాఫల లేదు.. ఎక్కడో కలుసుకోన్నాము.."

"అవును.. ఎక్కడో"

జ్ఞాపకం చేసి కోలానికి ప్రయత్నిస్తూ ఒకరినొకరం నవ్వుగా మానుకొంటూ వుండిపోయాము కొద్దికాలం.

"మేముంటున్నది "నల్లకుంట--, ఏరియా...మిడి..?"

"అట్టేకాదుండీ.. చదివినజీవరెడ్డినగర్".

"అంటే కనీసం ఒకే కప్పు నుండి వచ్చేసిటి బస్సులలో కూడ ప్రయాణించే ప్రయాణికులం కాదన్న మాట."

"సిటి బస్సులా.. బా... అవంటే నాకు తయారం మాకు కాదుండీ."

"ఘరి మన పరిచయం?"

"మీ కాలేజీ వరువెక్కడ?" ప్రశ్నించింది.

"క్వీన్ మేరీస్" ముగ్గురు. ఆ తరువాత పొమ్మగ్రాడుగ్యూయోషన్ థాన్ జర్నలిజం- ఉప్పానియా" అన్నాను.

తన వదువంతా జయనగరమేనట- బియ్యం-పిజిక్కు- "డి. మా" ఇన్ మ్యూజిక్. బంధుత్వాలు - నల్లకంటం గల మహిళా వంశాలు.. స్నేహితులు లా మేం ఒకరికొకరు ఎదుర్కొన్నానికి ఆవకాశం వచ్చి రంగాలను వెతికి చూసాము- అట్టే ఒక్క సామ్యమూ క్వింవలేదు.

"మీరేం చేస్తారు? ప్రశ్నించింది.

"ప్రెస్ రిపోర్టర్- మ మీరు?"

"చూవారు, హామ్ డిపార్టుమెంటులో డెప్యూటీ సెక్రటరీ- సెన్సెటివ్ గ్రూప్- అంటే!"

"మీ సెన్సెటివ్ క్వెస్టన్ వాల్".

"నా పేరు మిస్. ధవళ" అన్నాను.

"ఎందుకో ఇన్ని తేలులు - వైరుధ్యాల తరువాత కూడా - మనం విచితులం కాదేమో" అనిపించటం లేదు కదూ-

"అవును"

"అదే మన పరిచయం ఎలా.. ఎక్కడ?"

మా ప్రశ్నలు మొదటి వచ్చాయి. మా యిద్దరి సంభాషణ విలువ తెల్లచంటి - "మీరు ప్రశ్నించుకొని వేదించుకోవటానికి ఒక్క ఆవకాశము మిగిలి వుంది" అంది.

"ఏమిటన్నట్లు చూసాను."

"మీ పూర్వ జన్మ వివరాలు".

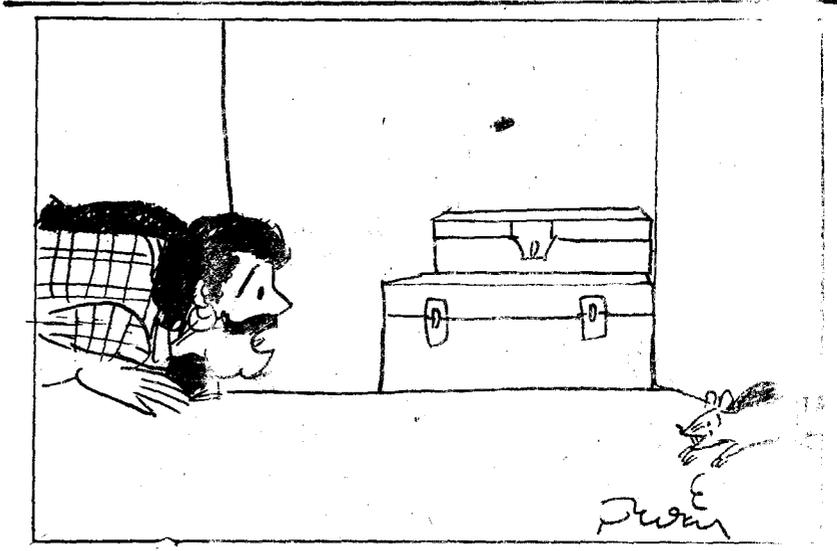
"పచ్చకొన్నాము. మళ్ళీ చంటి" అంది..

"ఇహా ఆ జన్మలలో గా - తూర్పు - వడమర దేవం వారుగాన - లేక ఒకరిది మావజన్మ - మరొకరిది కేవల జన్మగానో వుంటారేమో-

మరోసారి పచ్చకొన్నా: ౦.

"లేదండీ, ఈ జన్మతాలు కూడా ననే యిది. ఎలా వచ్చి- గుర్తు రావటం లేదు" - అంది సలిసి.

"హా, ఒకటి చేయండి. క్వివారం పేరు ముప్పాక్షాపి ఆలోచించుకొండి జ్ఞాపకం వస్తే ఎలా ఎక్కడ పరిచయమో ముగ్గురించుకొండి-" మించింది చంటి.

"బావుంది బడయా" అనుకొన్నాము ఇద్దరం. మా "చిరునామాను" చెప్పుకొన్నానోటితోనే" అంతలోనే వాళ్ళాయన వచ్చారు- "అయిందా ఏ షాపింగ్" అంటూ.

"దీన్ ఈజ్ క్వెస్టన్ వాల్" పరిచయం చేసింది వాళ్ళాయనను.

"గ్లాడ్ టు సీ యు-"

"అయామ్ మిస్ ధవళ రిపోర్టర్ 'నడరన్ సెయిల్' అండ్ దీన్ ఈజ్ "మిసెస్ బార్లవి" మి సెస్టిర్" అన్నాను చంటిని చూపుతూ.

పరిచయాలయ్యాక విడిపోయాము.

బయటికొచ్చి నేనూ, చంటి, బాటి ఆటోలో కూర్చున్నాక యాధారంగా చూసాను పార్కింగ్ షేప్ కేసి-

సలిసి "మారుతినుజికి" కారులో కూర్చొని వుంది. వాళ్ళాయన కాలమ్నున్న సీగరెట్ పారవేసి కారులో ఎక్కడో తున్నాడు కారు దోరు తెరిచే వుంది. కారులో ఒదిగి కూర్చొన్న "సలిసి"ని చూడగానే- మనసులో ఎక్కడో క్షేతి" మన్నట్లు జ్ఞాపకానికొచ్చింది- అవును! సరిగ్గా అలాగే.. అలాగే- ఒదిగి కూర్చొంది- వాలీస్ 'ట్రెక్కిర్' వ్యాన్ లో ఆనాడు సలిసి.

మూడునెలం నాటి నంపుటన గబుక్కున జ్ఞాపకం రావడంతో - ఆటో నుండి పాదాస్తుడిగా దిగి వాళ్ళ మారుతి కేసి రెండడుగులు వేశాను. నన్నే చూస్తున్న "సలిసి" మోములో ఏదో చిన్న ఆశ్చర్యం! అంతలోనే మనసునె మరో 'ఫ్లాష్'! నేనేం చేయబోయానో- నా కర్తవ్యే నేను పాదాస్తుడిగా దిగటం వాళ్ళకేం సంబంధించింది కాదన్నట్లు - ఒసారి 'సలిసి' బ్యాగ్ సరిమానుకొని మళ్ళీ ఆటో ఎక్కాను-

"మారుతి" స్టార్టయి వెళ్ళిపోయింది.

"ఏమిటి..?" చంటి ప్రశ్నించింది.

మా పరిచయం ఎక్కడిదో జ్ఞాపకం వచ్చింది.

"ఎక్కడిది - ఈ జన్మతాలాకేనా."

"అవును-మూడునెలం క్రిందటిది."

"అయితే - ఏమిటి జ్ఞాపకం చేయక

పోయానా?"
"అనే ఆటో దిగిపో- కాని...వాళ్ళాయన వున్నారూగా.."

మూడునెలం క్రిందటి నాటి నంపుటన "ఫీస్" పిలిచి- మెహిందిని బ్రోకర్ లును చేస్తూ ఒక "సెంటర్ ప్రెస్" తయారం చేయకూడదూ "మనవిక్తి" అన్నారు.

"నేనా?" అన్నాను.

"అవును మీరే! ఈ మధ్య వెన్ లో 'మెహింది' వార్తలు వారం వస్తున్నాయి. ఆ వార్తలన్నీ పాపం డిపార్టుమెంటు వారిస్తున్న వార్తలే. వాటిని పున్న నిజా విజాలను- అక్కడి దయన గాధలను మీరెత్తేనే సరిగ్గా 'ఇన్ వెస్టిగేటివ్' చేయగలరని నా విశ్వాసం"-

క్షణం ఆలోచిస్తూ వుండిపోయాను- "ఇలాంటి నల్లకంటం ఒక ప్రవేశాని అంటే సానుభూతితో కవర్ చేయగలరు- అక్కడి బాధితులు- తాడితులు- ప్రతీకనుక-" అన్నాను సీస్.

"ఒక ప్రేగా అలాంటి ప్రదేశాని ప్రవేశించటమా..?" అని క్షణం సంతోచించి- వృత్తి ధర్మాన్ని జంకు కొంకు లేకుండా నిర్వర్తించాలనే నా సంకల్పబలం నన్ను వెళ్ళు తట్టింది.

"సరే" అన్నాను-

"గుడ్! మీరు ముందీ పుస్తకాలు చూడండి అంటూ కొన్ని పుస్తకాలిచ్చారు- చీప్.

"కాల్ గరల్ ఇన్ వెస్టిగేటివ్ యూరం"

"లెస్ నుద్ బ్రోకర్స్ ఆఫ్ పారిస్"

"బాంజే రెడ్ లెట్ ఏరియా"

"చల్లర్ బజార్ - పూనా-"

వాటిలో చాలా సమాచారం దొరికింది. పరిశోధించవలసిన నల్లకంటం మీద.

ఆ సాయంత్రానికల్లా 'మెహింది'ని గుర్తించి కొంత సమాచారం సేకరించ గల్గాను. సమాచారం చేత మోసానివబడి, రకరకాల కారణాల వల్ల తిరస్కరించబడ్డ- "బిడ్డ" లెందరో ఆ మెహింది

“మేం ఇంతకంటా మంచి పాడు (న్న) ఇంటికే ఇల్లు మారిపోతున్నాం” అంది నారాయణమ్మ పాడుగంట నుబ్బలక్షిలో.
 “మేం కూడా”.
 “అదేమిటి; మీరు కూడా ఇల్లు మారిపోతున్నారా?”
 “లేదు; మేం యిక్కడే ఉండి పోతున్నాం.”

బానిసల కంటే హీనంగా తమ బ్రతుకులను వెలబెట్టుకొంటున్నారు. మరాఠా పురుషుల గుంపు లెండర్ దనాన్ని వెదజల్లి తమ విలసానను చెల్లించుకొంటున్నారక్కడ.

అక్కడ ‘అడవి’ అలంకరించబడిన కామ్మ. ఒక బోగెమ్మవు.
 అక్కడ వారి వెలాగినా కలసి ఇ బరూళ్ళ చేయాలని బయలుదేరారు.

కాని,-
 అవి రంగోలిరాజాంకే స్వాగత మందిరాలు. నాలంటి వారికి అభేద్యమయిన ఉక్కు ప్రాంతాలు. రెండురోజులు ప్రయత్నించాను. ఒక రిజర్వరుగా అక్కడికి నా ప్రవేశం అసాధ్యమనిపించింది. కొంత డబ్బాక మా.. ఓ బ్రోకరును పట్టుకొన్నాను. ఎలాగోలాగ అక్కడకు ప్రవేశం కృత్యమని మాలచ్చి- ఒక భవనంలోకి తీసుకొని వెళ్ళాడు- “బాంబే రెడ్ లెల్ ఏరియా నుండి నరుక రవాణా చేస్తారు.” అని నన్ను పరిచయం చేశాడు బోకరు.
 క్రిందకు పైకి మాన “మాట్లాడుకోండాము కొంచెం సేవలా కూర్చోండి” అంటూ కుర్చీ మోపించింది, ఆ బ్రోకరులు కేవల “షమ్మి బేగం”- లానేడో పని తొందరలో పుంది లాగుం. “మన కంపెనీ మానప్తినంతలో” అంటూ బేగం కు చెప్పి నన్ను తన వెంట రమ్మన్నట్లు లేచాడు బోకరు.
 ఆ పాలు నంటి పెట్టుకొని పున్ను కొక్కొక్క గదివే పరిశీలిస్తూ నడిచాను. కొన్ని గది లుపులు మూసి పున్నాయి. మరికొన్ని తెరచే పున్నాయి. ఆ గదులలో-

నలిపాతున్న - పుచ్చుల్ల
 కలిపాతున్న - దివెల్ల
 మాంసపు ముద్దల్ల, అర్జనగ్గుంగా పున్నారా పసిపాడిని కన్నెపిల్లలు. వారి కన్నులలో ఎక్కడో అరకొర్రావాణాలు.
 వెలిసిపోయిన బొమ్మల్ల పున్నాడు అవి గదుల్ల లేవు.. ప్రాణాలున్నవా నుంచిన మారుర్జిల్ల పున్నాయి.

అంతల న పాలిసరెడే అంటూ ఒక పాలికిక! అంటూ ఇంటా వెరుగులు తీస్తూ-వారి పాతు స్వారంతా.

దీలదీలమండా పచ్చిపడ్డారు పాలిసులు- ఇసుపలో పిలలో -

“పెన్షన్ స్పాన్సర్” రెడ్ - మనం ఏం చెప్పినా వివరు” - అన్నాను నా వెంట పచ్చిన బ్రోకరు.

అలాగే, అంది. ఏం చెప్పినా వివరేదు.

మమ్మల్ని చుట్టుముట్టారు.

అన్ని గదులూ వెలికి, అందరిని ఓ పాలిను వ్యాన్ లో ఎక్కించారు. ఆ వ్యాను నిండిపోగా, షమ్మి బేగంను, నన్ను, మరొకరిని, ఇన్ స్పెక్టర్స్ వచ్చిన పాలిస్ ట్రెక్కింగ్ లో ఎక్కించారు.

అదిగో! అక్కడ చూచాను. మాలో పాలు మూడవ వ్యక్తిగా ఎక్కిన- “నలిని”ని.

తెల్లని పట్టుచీరలో - ఎంతో ‘రిచ్’గా అలంకరించుకొని పుంది. పాలిసు ట్రెక్కింగ్ లో అచ్చు- ఈనాడు మారుతీలో ఒదిగి కూర్చున్న భంగిమ లాంటి భంగిమలోనే కూర్చోంది,

ఆనాడుకూడ ఆమె వెలికి, నంపుంలో పై స్టాయిని సూచిస్తోంది. కాని పాలిసరెడ్ లో దొరికి పోయింది?

చీఫ్ “బ్రోకర్స్” పై యిచ్చిన పుస్తకంలో చదివాను. ఈ పుస్తకం లోనే దిగబానిక కారణాలు- దారిద్ర్యం, నిస్పృహత, నంపు తిరస్కారం

మొదలయినవిగా.. అక్కడక్కడ మితిమీరిన ధనాపేక్ష - విశ్వంఖల స్వభావం కూడానట.

ఏమో! ఒక అభిప్రాయానికి రాలేకపోయినా.. ఎందుకో నలిని పట్టు సానుభూతిలో కూడిన అభిప్రాయం కలుగలేదు-

“పాలిస్ స్టేషన్”కు వెళ్ళగానే ఈ రెడ్ ను “గెడ్” చేసిన ఆఫీసర్ కమిషనరును కలిసి సాబడెంటిలీ మాట, నేనక్కడ ఎందుకున్నానో చెప్పాను.

“సారీ! మేడం! మీరెళ్ళవచ్చు” అంటూ అక్కడున్న సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుతో నాకు మా ఆసీను వరకు వాళ్ళ జీవులో లిప్స్ యివ్వమని చెప్పాడు.

“ధాంక్యు... అక్కరలేదు-” అంటూ బయలుకు వెళ్ళి వేసాను. అలా బయలుకు వస్తూ గమనించాను ఆ పట్టుచీర కట్టుకొన్న

“శ్రీమంతురాలు” వరాసాగ్గ నిలువబెట్టి పేర్లు నమోదు చేసి కొంటున్న ఆ ముద్దాయిలలో లేదని. పాలిసులు ఆమెకు లొంగారో- లేక ఆమె పాలిసులకు లొంగిందో - ఏమయితేనేం ఆమె చట్టానికి అప్పగించబడలేదు-” అనుకోన్నాను.

“సా... ఆమెకి మీరెక్కడ కలుసుకున్నారో వాళ్ళాయన ముందు జ్ఞాపకం చేయకుండా- ‘ఓ ప్రేమూర్తిని రక్షించానంటావు’ అంది చంటి అంతా విని.

మూడవ పాడు నలిని నుండి జాలు పచ్చింది. మిన ధవళగూ! ముందు మీరు నన్ను క్షమించాలి! ఆ రోజు నూవర్ మాట్లాట్ లో మీమ్మల్ని మొదట గుర్తించకున్న మీరు ఆలోలో ఎక్కీకూర్చున్న ‘తీరు’ చూచా- మనం ఎక్కడ కలిసిమో గుర్తించ

గలిగాను - మూడునెలల క్రిందట ‘మెహింది’ నుండి- పాలిస్ స్టేషను వరకు పాలిస్ ట్రెక్కింగ్ ప్రయాణం చేశామిద్దరం.

ఈ విషయం జ్ఞాపకం రాగానే- మిలో చెప్పి పుండేదాన్నే - కాని- మీ ప్రక్కన మీ చెల్లివుంది. మీ పట్ల ఆమెకు చుంకన భావన కలిగించడం ఇష్టం లేక పోయి అగిపోయానాక్షణాన.

నేనాక విచిత్రమైన పరిస్థితిలో మెహిందికి రావలసి వచ్చింది. మో పంటవిడ ‘సుభద్రమ్మ’ గారు- చాలా కాలంగా మాకు సన్నిహితురాలు- ఆమెకు ఒక్కొక్కనొక్క- కూతురు. ఆ అమ్మాయికి గారాబంతో కొంచెం విచిత్రవేదితనం అలవడింది. ఆపైన చెడ్డ ప్లేహాలు. ఎలా చిక్కుకుపోయిందో మెహిందిలో చిక్కుకు పోయింది.

సుభద్రమ్మగారొకటే గొడవ - ఎలాగైనా కూతుర్ని అక్కడి నుండి తప్పించి తన కన్నగిస్తే - జాగ్రత్త పడతానని-

చెప్పానుగా మావారు “హోమ్ డిపార్ట్ మెంటులో డిప్యూటీ స్పెక్టరు” అని. వారికి సుభద్రమ్మగారికి సాయం చేయమని చెప్పాను. ఆ ఏరియా ఎ.సి.కి చెవుతానంటూ తాత్కాలం చేశారు.

సుభద్రమ్మగారి అందోళన చూడలేక ‘అనాడు’ ఆమెగారిని తీసుకొని నేనే ఎ.సి. ఆఫీసుకి వెళ్ళాను. ఆయన నాకు పరిచయమే. తీరా మేము ఆయన ఆఫీసుకి వెళ్ళేసరికి - ఇంతకుముందే ‘రెడ్’కు మెహిందికి వెళ్ళారని చెప్పారక్కడ.

సుభద్రమ్మగారిని తీసుకొని మెహిందికి వెళ్ళాను- ఎ.సి.గారిని కలిసి వాళ్ళ అమ్మాయిని గుర్తించవచ్చని.

కాని అలా ఆ ప్రాంతానికి వెళ్ళటం ఎంతటి పారపాలో ఆ క్షణాన గుర్తించలేకపోయాను.

కారును దూరంగా వదలి- రెడ్ బరుగుతున్న ఆ భవనంలోకి వచ్చిన నాకక్కడ ఎ.సి.గారు కనిపించలేదు- పాదాపుడిగా, పారిపోతున్న ఆమూకను చూస్తూవున్న మమ్మల్ని కూడా- మేం చెప్పేదేమిటో వివకుండా “ట్రెక్కింగ్” ఎక్కించారు.

స్టేషన్ కు చేరేసరికి - ఆసరికి అక్కడకు చేరిన మా డ్రైవరు ద్వారా సమాచారం విన్న ఎ.సి. ఎదుర్కొచ్చి ట్రెక్కింగు దించి నన్నూ, వ్యాన్ లో పున్న సుభద్రమ్మను- వాళ్ళ అమ్మాయిని - పంపించివేశారు. అప్పటికే మీరు స్టేషన్ లోకి వెళ్ళిపోయినట్లుంది-

ఆనాడు మమ్మల్ని గురించి, నేనన్నారా భావించాను- కాని మీరు ప్రెస్ రిపోర్టరు ఈ రోజు ఉపాంతగల్గారు- మీరు ఏదో విచిత్ర పరిస్థితులలో అక్కడ చిక్కుకు పోయి పుంటారని. మీరొక్కరే చిక్కు కోపలానికి “నా లాంటి స్థితి మీకు ఆస్వయంతుకోలేకపోయి” మీ గురించి ఆస్వమైన భావాన్ని నా మదిలోకి రానిచ్చినందులకు- క్షమించమని మరోసారి కోరుకుంటున్నాను.

-నలిని కృష్ణగోపాల్.

నలిని కృష్ణగోపాల్ పోననంబరు డయర్ చేయడంలో నిమగ్నమయ్యాను- నేనూ ఆమెగారికి క్షమాపణ చెప్పుకోవాలిగా- అలాంటిదే అయిన నా భావదోహినికి!